

Η Νέα Τάξη θυμίζει την ίδια έννοια σε άλλες εποχές, τότε που οι στρατιές του ναζισμού είχαν κατακλύσει την Ευρώπη. Οι καιροί άλλαξαν και το περιεχόμενο της έννοιας, αντίστοιχα. Αλλά και η νέα «Νέα Τάξη» εξαπολύει πολέμους —τοπικούς επί του παρόντος— για την εξασφάλιση πρώτων υλών (κυρίως καυσίμων) και για να ενσωματώσει, ισοπεδώνοντάς το, κάθε εμπόδιο στον παγκοσμιοποιούμενο διεθνή κεφαλαιοκρατικό καταμερισμό εργασίας. Η κυριαρχία του κεφαλαίου και ειδικά των πολυεθνικών επιχειρήσεων συνεπάγεται την όξυνση των αντιθέσεων σε πλανητικό επίπεδο. Την αντίθεση φτώχειας-πλούτου στις μητροπόλεις του καπιταλισμού. Την αντίθεση των «αναπτυγμένων» καπιταλιστικών χωρών με τις χώρες του «τρίτου κόσμου», που μετατρέπονται όλο και περισσότερο σε χώρες φθηνής εργατικής δύναμης, πρώτων υλών για εκμετάλλευση και αγορών για τα βιομηχανικά προϊόντα της «Δύσης». Στις κεφαλαιοκρατικές χώρες εξάλλου η επιβολή της νεοφιλελεύθερης πολιτικής συνεπάγεται την ανεργία και την πώληση της εργατικής δύναμης συχνά κάτω από την αξία της. Η απορύθμιση της «αγοράς εργασίας» μετατρέπει τους εργαζομένους σε «απασχολήσιμους», που ζουν με το άγχος της ανεργίας, ή που χάνουν κάθε ελπίδα να μπορέσουν να πουλήσουν την εργατική τους δύναμη. Στις κοινωνίες του γενικευμένου ανταγωνισμού οι εργαζόμενοι γίνονται μέσον για την απόσπαση υπεραξίας και πετιούνται στο περιθώριο σαν άχρηστα αντικείμενα. Το κράτος πρόνοιας αποδομείται συστηματικά, ενώ ο κρατικός τομέας της οικονομίας εκχωρείται έναντι πινακίου φακής στο μεγάλο κεφάλαιο. Μπροστά στην όξυνση των αντιθέσεων οι κυβερνήσεις ψηφίζουν δρακόντεια μέτρα καταστολής, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις αναπόφευκτες εκρήξεις. Οι «τρομονόμοι», που ψηφίζονται και εφαρμόζονται στις χώρες της ΕΕ με πρόσχημα την τρομοκρατία, στόχο έχουν τα κοινωνικά κινήματα. Η ΕΕ μετατρέπεται με ταχείς ρυθμούς σε φρούριο, έτοιμη να αντιμετωπίσει τον «εσωτερικό εχθρό» και τους ξένους μετανάστες που συμβάλλουν στην κεφαλαιοκρατική συσσώρευση και ταυτόχρονα βρίσκονται στο έλεος των εργοδοτών και της αστυνομίας.

Ο κόσμος εισέρχεται σ' ένα νέο «μετα-μοντέρνο» μεσαίωνα. Τι μπορεί να κάνει λοιπόν ένα «θεωρητικό περιοδικό»; Προφανώς δε θα εγκαταλείψει τη θεωρία χάριν της επικαιρότητας, τη θεωρία που είναι αναγκαία για την κατανόηση της πραγματικότητας και για τον πρακτικό μετασχηματισμό της. Αλλά ένα περιοδικό που δεν είναι «ακαδημαϊκό» δεν μπορεί να αγνοεί την επικαιρότητα και την κριτική αντιμετώπισή της. Αυτό το διπλό ρόλο προσπαθεί να παίξει και η Ουτοπία.

Στο σημερινό τεύχος δημοσιεύονται σχετικά σύντομα, επίκαιρα κείμενα, για το «αντι-

τρομοκρατικό νομοσχέδιο», την καταστροφή του Μαραθώνα χάριν της εμποροπανήγυρης που ονομάζεται Ολυμπιάδα, την αξιολόγηση των Πανεπιστημίων, τις εταιρείες παροχής «εργασιακών υπηρεσιών» (δηλαδή πώλησης εργασιακής δύναμης), το δεύτερο γύρο του ριγανισμού. Επίσης δημοσιεύουμε επίκαιρα κείμενα για την πορεία των Ζαπατίστας και για τους «ανθρωπιστικούς βομβαρδισμούς» στη Γιουγκοσλαβία, απ' αφορμή τη δεύτερη επέτειο του πολέμου εναντίον αυτής της χώρας. Τιμώντας το έργο και τη μνήμη του Ιάννη Ξενάκη, δημοσιεύουμε ένα άρθρο του Κ. Δερμετζή για την «κρίση της σειραϊκής μουσικής» και ένα άρθρο του ίδιου του πρωτοπόρου συνθέτη. Αντίστοιχα δημοσιεύουμε μια σειρά ποιημάτων του Βλ. Μαγιακόφσκι με μια εισαγωγή για το έργο του από τον Μήτσο Αλεξανδρόπουλο. Τέλος, μια συζήτηση με τον G. de Ste Croix παρουσιάζει, ελπίζουμε, ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους αναγνώστες της Οντοπίας.

Μένει η «θεωρία». Η μελέτη του διαπρεπούς Γάλλου ελληνιστή και εθνολόγου Pierre Lénéque μας εισάγει στο μαγικό κόσμο των πρωτόγονων κοινωνιών, εστιάζοντας την προσή του στις συνθήκες για την «εκκόλαψη του θείου». Ο καθηγητής Müller, από μια άλλη άποψη, εξετάζει την ύπαρξη αστικών σχέσεων στην αρχαία Αθήνα και γενικότερα στην ελληνική πόλη-κράτος, διατυπώνοντας συγκεκριμένα μια άποψη διαφορετική από την τρέχουσα μαρξιστική αντίληψη του προβλήματος. Ο Αντ. Ρέκκας, στη συνέχεια, αναλύει το ρόλο της εργατικής τάξης ως υποκειμένου μιας οικουμενικής χειραφέτησης, ενώ οι Bourdieu και Wacquant αναλύουν (και αποκαλύπτουν) τις «πανουργίες» του ιμπεριαλιστικού λόγου. Το θεωρητικό μέρος αυτό του τείχους ολοκληρώνεται με μια μελέτη της Έλσης Σακελλαρίδου για τη διαμάχη σκηνοθέτη-ηθοποιού στο θεατρικό έργο του Μπέκετ.

Στο σημερινό τείχος παρουσιάζονται έργα αφρικανών καλλιτεχνών, επιλεγμένα από τη Μαρία Κοκκίνου.